

MARTIN KRIELE:

Samtal med Lino Hernández Trigueros

Om förekomsten av tortyr i dagens Nicaragua berättar Lino Hernández Trigueros i en intervju gjord av den västtyske rättsvetaren och nicaraguakännaren professor Martin Kriele. Intervjun har varit införd i de västtyska kyrkornas tidning, Rheinischer Merkur/Christ und Welt, december 1987.

Lino Hernández Trigueros är samordnare i den ständiga rättighetskommissionen i Nicaragua.

Rheinischer Merkur: Ariasplanen förutsätter amnesti för de politiska fångarna. Nicaraguas regering har förklarat, att 981 fångar skulle ha frigivits. Är denna punkt därmed uppfylld?

Lino Hernández Trigueros: Regeringen har hittills totalt försatt 985 fångar på fri fot, men inte givit dem amnesti. Det är fråga om villkorlig frigivning. I fängelse befinner sig ytterligare 6300 politiska fångar och därtill 2200 f d yrkessoldater ur nationalgardet. Bland de frigivna befinner sig 200 f d gardister, vilka i de mer humana "offentliga anstalterna" suttit av mer än 3/4 av sin strafftid och som accepterat politisk "omskolning", vidare 50 sandinistsoldater ur militärfängelser. De övriga 735 är äkta politiska fångar. En del av dem hade dömts till relativt korta straff och skulle inom kort ha frigivits. Så fattades det t ex en medlem av det oberoende liberala partiet, vilken dömts till sex månader, ytterligare 15 dagar. Flertalet av dem som försatts på fri fot har ännu inte kallats till rättegång.

RM: Har de 6300 fångarna dömts på vanligt sätt ("reguljärt")?

LHT: Vi räknar till de politiska fångarna givetvis ingen, som p g av vanlig kriminalitet dömts enligt vanligt rättegångsförfarande. En del av de politiska fångarna befinner sig utan varje rättslig procedur i fängelse, andra blev genom en s k "tribunal popular antisomozista" (en folkdomstol), utan regelrätt rättegång, dömda till långvariga straff. Flertalet är småbönder och lantarbetare som motsatt sig tvångskollektiviseringen, eller som misstänkts för att ha samarbetat med Contras. Men

också medlemmar av facket och av oppositionspartierna (kristdemokrater, socialdemokrater, liberala), som försökt hålla stånd mot den sandinistiska partiorganisationens tryck, eller som vägrat tjänstgöra i sandinistarmén, förekommer här.

RM: Är antalet politiska fångar, 6300, säkrat?

LHT: Det är en försiktig beräkning. Det handlar om personer som är bekanta för oss till namnet. Det kan därutöver finnas talrika fall, varvid de anhöriga av räds-
la

*Det handlar inte om spontana för-
löpningar av upprörda säkerhetsan-
ställda, utan om vetenskapligt full-
ländade tortyrmetoder.*

för repressalier inte vågat vända sig till oss. Medlemmar av "America's Watch", som misstrott oss, har senare gjort efterforskningar om en rad av oss registrerade fall, och tvingats bekräfta dessa.

RM: Förekommer det alltjämt tortyr?

LHT: Under förhørsfasen i säkerhetspolisens specialfängelser, något som oftast varar i flera månader, förekommer det så gott som alltid tortyr. Det handlar inte om spontana förlopningar av upprörda säkerhetsanställda, utan om vetenskapligt fulländade tortyrmetoder. Detta drabbar särskilt lantbefolkningen — campesinos, indianer. I fråga om ledande medlemmar av de olika oppositionspartierna och fackföreningarna, som har goda kontakter, också utlandskontakter, nöjer man sig

mestadels med s k spårlös tortyr, medan vanliga människor utsätts för hela skalan.

RM: Kan ni skildra tortyrmetoderna?

LHR: Mycket ofta hängs de fångna upp i händerna med ansiktet mot väggen, och tillbringar sålunda två till tre dagar och nätter i sträck, utan mat eller dryck eller tillfälle till toalettbesök. Detta sker främst i fängelserna Esteli, Matagalpa och Chontales. I andra fängelser måste fångarna stå upprätt med en snara om halsen i en hel dag och en hel natt i givaktställning. Ofta håller man under förhören också en kniv framför strupen eller en pistol intill tinningen.

Elektrisk tortyr tillgår i regel så, att en elektrod införs i analöppningen, den andra i tummen eller i någon annan kroppsdel, inte sällan också via en strömförande hjälm. Alternativt tvingas de fångna tillbringa två dagar i tunnor med kallt vatten, något som leder till olika besvär liksom till varaktiga hälsomen. Eller så tvingas de stå med bara fötter på isblock. Nästan genomgående blir de i bundet tillstånd slagna och trampade på.

RM: Hur binder man dem?

LHT: Genom att den ena armen dras över axeln över på ryggsidan, medan den andra armen böjs upp underifrån, varpå bälte förbinds med handbojor. Denna ställning är utomordentligt smärtsam och bibehålls ofta oavbrutet i flera dagar och nätter.

RM: Är avsikten därmed att tvinga fångarna till medgivanden?

LHT: Huvudsyftet är, att de skall skriva under fabricerade bekännelser. Dessa tjänar sedan som underlag när domstolen utdömer straffet: ofta på upp till 30 år.

RM: Vad menar ni med "spårlösa" tortyrmetoder?

LHT: Till exempel slag med våta handdukar. En återkommande metod är att beröva den fångne mat. Han får först veta, att han först måste förtjäna sin föda. Därpå utsätts en måltid till ett visst klockslag, varefter den uthungrade fången får veta, att måltiden uteblir. En annan metod är att omväxlande beröva fången mat under tre dagar, resp. dryck under tre dagar. Mycket omtyckt är också följande metod: Man spärrar in flera nära anhöriga i en cell, låter dem törsta i tre dagar, räcker dem därpå ett halvt glas vatten, så att de skall börja slåss om det. Därigenom skall deras sammanhållning upplösas, så att de börjar göra uttalanden mot varandra.

RM: Hur är förhållandena i fängelsena?

LHT: Fängelsecelierna är delvis helt mörka och så små, att man bara kan stå upprätt i dem, inte sitta eller ligga ned. I dessa celler måste fångarna stå tills de är fullständigt utmattade, ofta en vecka i sträck. I andra celler har man satt upp en belysning över internens huvud, så att han mister känslan för dygnets växlingar. Till denna effekt bidrar även den fullständiga oregelbundenheten i förhören och måltiderna. Ofta drivs anhöriga, som står den fångne mycket nära, genom olika metoder dithän, att de skriker, gråter, stönar och ber om nåd. Detta tas upp på band och spelas sedan upp för fången utan avbrott från granncellen.

RM: Vad kan ni då göra, för att hjälpa människorna?

LHT: Vad regeringen fruktar mest är när sådana här händelser kommer till allmänhetens kännedom. Vi utger månadsvis rapporter, som också finns tillgängliga på tyska (bl a från Nicaragua-Gesellschaft, Brentanostrasse 20, D-5300 BONN 1). Det vore viktigt att dessa kom pressen och etermedierna tillhanda. Många utlandskorrespondenter hämtar istället sin information från regeringens propagandakontor och visar inget intresse för mänskliga rättighetsfrågor.

Huvudsyftet är, att de skall skriva under fabricerade bekännelser.

RM: Anser ni det vara till hjälp eller skada när Bonn återupptar sin utvecklingshjälp till Nicaragua?

LHT: Under förutsättning att denna hjälp kopplas till villkoret av Arias-planens uppfyllande, och framför allt till kravet att de villkorliga fängslandena och tortyren slutgiltigt inställes, kan sådan hjälp väsentligt bidra till en bättring.

RM: Hur skulle enligt Er åsikt resultatet av fria, demokratiska val bli?

LHT: Revolutionen 1979 har vi alla stött, men i hopp om genuint folkstyre. Idag skulle sandinistpartiet kanske alltså få 15 procent av rösterna, dvs från dem som deltar i maktsystemet och som har fördelat av det, eller som fruktar att annars få sva-

ra för sin förbrytelse. Det kommer dock inte att förekomma verkligt fria val.

RM: Vad händer, om Förenta Staterna inställer sin hjälp till rebellrörelsen?

Fängelsecellerna är delvis helt mörka och så små, att man bara kan stå upprätt i dem.

LHT: Regeringen mister därmed argumentet, att USA är skuld till landets ekonomiska och politiska ruin. Pauperiseringen kommer att fortsätta, liksom förtrycket — ty denna förutan kan sandinisterna inte hålla sig kvar vid makten. Illusionerna och lockelsen hos "den nicaraguanska modellen" kommer långsamt att försvinna, också i utlandet. Inbördeskri-

get kommer att fortsätta. De nicaraguanska bönderna kommer i värsta fall att slåss med knivar och machetes, ty deras stolthet och frihetskärlek är större än deras rädsla.

RM: Kan jag offentliggöra denna intervju utan att Ni utsätts för risker?

LHT: Ni får gärna publicera den utan sådana betänkligheter. Tidigare blev vi visserligen trakasserade: turbas ödelade vårt kontor, olika medarbetare häktades under kortare tid, liksom jag själv. Men regeringen har hittills inte vågat gå längre. Vårt internationella rykte — vi inledde faktiskt vårt arbete för mänskliga rättigheter redan under Somoza-diktaturen — erbjuder ett visst skydd. Riskerna är jag beredd att ta.